

MET ANDERE OGEN. Over wetenschap en het zoeken naar zin; door A. van den Beukel. Ten Have, Baarn, 1994. 227 blz., f 34,90. ISBN 90-259-4586-4.

Het succesrijke boek van de Delftse hoogleraar natuurkunde A. van den Beukel, *De dingen hebben hun geheim* (een bestseller die inmiddels al aan de twaalfde druk toe is) heeft een vervolg gekregen: *Met andere ogen*. De titel van dit nieuwe boek ontleende hij aan Tolstoj's sprookje *De koning die God wilde zien*, waarin een herder de koning duidelijk maakt, dat je God alleen 'met andere ogen' kunt vinden. Ook in dit boek kijkt van den Beukel 'met andere ogen' naar de werkelijkheid, op zoek naar de zin van het bestaan. Niet dat deze kijk uitloopt op een duidelijk en eenduidig antwoord daarop, maar de auteur neemt de lezer mee op zijn persoonlijke zoektocht, waarbij zijn christelijk geloof als zoeklicht dient. Hij kijkt, en vertelt wat hij ziet.

Met andere ogen is een vervolg op zijn eerste boek, dat onvoorstelbaar veel reacties heeft losgemaakt en leidde tot talloze uitnodigingen voor lezingen, artikelen en interviews om zijn visie nog eens nader toe te lichten en in te gaan op dieper liggende vragen. In vijf hoofdstukken zet van den Beukel zijn ideeën verder uiteen.

Allereerst vat hij de belangrijkste gedachten uit zijn vorige boek nog eens samen en gaat hij in op een aantal vragen, die hem veelvuldig werden gesteld. In hoofdstuk 2 bespreekt hij de centrale vraag, wat voor 'heil' er van de natuurwetenschap te verwachten valt. Het pièce de résistance van dit boek is hoofdstuk 3 (met de nieuwsgierig makende titel 'Een pilsglas met een heel smal voetje'), waarin hij kritisch in gesprek gaat met de (neo-)darwinistische biologen. Van den Beukel toont aan dat de opvatting, dat de mens volgens deze evolutietheoretici slechts het resultaat zou zijn van de doelloosheid van materialistische processen (de mens als een 'schitterend ongeluk'), weinig wetenschappelijke grond onder de voeten heeft en veel meer met metafysische vooroordelen te maken heeft; anders gezegd: meer met geloof dan met wetenschap. De twee laatste hoofdstukken gaan over zin en lijden/dood: als noch biologie noch andere wetenschappen een 'antwoord' kunnen geven op de zin van het bestaan, waar moet die dan gezocht worden?

Wie *De dingen hebben hun geheim* heeft gelezen, zal in *Met andere ogen* geen nieuwe, spectaculaire gezichtspunten ontdekken. Het boek is eerder het resultaat van verdere verdieping en nuancering van de in het eerste boek ontvouwde gedachten. Hoewel (zoals de auteur zelf aangeeft) de meest kritische noot gekraakt wordt in hoofdstuk 3, spraken mij vooral de laatste twee, essayistisch getinte hoofdstukken het meest aan. Hoofdstukken, waarin de auteur voorzichtig tastend en zoekend en in 'tweede' taal het onuitsprekelijke onder woorden probeert te brengen. Bij deze zoektocht naar de zin van het leven, waarbij de auteur zich eerder laat leiden door persoonlijke ervaringen dan door analyserende beschouwingen, schieten dichters als Vasalis, Gerhardt en Gezelle schieten hem te hulp.

Over de relatie tussen theologie en natuurwetenschap zegt Van den Beukel: "Praten onderweg. Theologie: praten onderweg over Eén die boven ons uitgaat. Natuurwetenschap: praten onderweg over iets dat boven ons uitgaat. De ware

bestemming van beide is de stilte die welsprekend wordt. Waarin het ons zelfs kan dagen dat de Eén en het Iets met elkaar van doen hebben (blz. 161)." Zo bekeken is *Met andere ogen* een boek voor iedereen, die vraagtekens wil en durft te zetten achter de zogenaamde 'objectieve' wereld van de natuurwetenschappen en 'met andere ogen' de wereld in wil kijken en daar weer kleur wil ervaren.